

**PARAULES DITES EN L'ACTE
ACADÈMIC DE GRADUACIÓ DE LA PROMOCIÓ DEL 2010**

per

**Josep Joan Moreso,
rector de la Universitat Pompeu Fabra**

Benvolguts graduats, benvolgudes graduades,

Les cerimònies universitàries de graduació són, com avui es fa palès, celebracions joioses. Tots vosaltres heu treballat durament i heu assolit el vostre objectiu: graduar-vos. Ara és l'hora de gaudir d'aquesta fita, amb els vostres pares i familiars més propers, amb els vostres companys, amb els vostres degans i professors. Per això començo pel principi: enhorabona a tothom, a vosaltres que sou avui els protagonistes, als vostres pares, als vostres professors. Gaudiu d'aquest dia, les alegries són per viure-les en companyia. Celebrem-ho plegats.

El curs passat, el curs 2009-2010, la Universitat Pompeu Fabra va complir vint anys. Vam dedicar el curs al vintè aniversari i vam fer una exposició amb els vint cartells d'inauguració de curs i una altra amb el

patrimoni arquitectònic que la Universitat ha anat adquirint durant aquest període, acompanyant l'evolució de la ciutat de Barcelona. El cartell del curs 2010-2011, que va fer l'artista Manolo Valdés, dibuixa el rostre clàssic d'una jove del cap de la qual surten tots els colors com a tesselles que configuren el mosaic del saber. Bé, doncs mirant aquest cartell i pensant en el discurs d'avui, la noia m'ha fet pensar en la deessa Pal·las Atenea que, com ens diu la mitologia grega, va néixer del cap de Zeus, el seu pare. El curs actual està dedicat a la paraula, germen de la creació i del coneixement. I Atenea és la deessa del coneixement. Plató diu en el Cràtil que Atenea és, d'acord amb Homer, la responsable del coneixement i de l'intel·lecte, i conjectura que l'origen del seu nom prové del grec *theonóa*, alguna cosa com 'coneixement diví' o, afegeix Plató, 'coneixement ètic'. Atenea és, per tant, una bona invocació en aquest curs dedicat a la *paraula: creació i coneixement*.

I és més: en aquests temps de profunda crisi econòmica, d'incertesa per al futur, de legítima preocupació per quin serà el vostre destí professional, potser val la pena recordar que Atenea és sovint associada amb la imatge de l'òliba sempre vigilant i de la branca d'olivera. Perquè Atenea és també la deessa protectora de l'agricultura, inventora dels estris per llaurar i cultivar la terra; és la deessa de la indústria, la inventora dels números i de la navegació. Com acostuma a passar en els mites grecs, això ens ensenya que l'aplicació pràctica que transforma el món va de la mà del coneixement; que només a través de la creació del coneixement podrem transformar el món.

I creant coneixement, creem ciutadania i creem ciutat. Amb aquest lema hem obtingut ara no fa encara dos mesos la distinció de *campus d'excel·lència internacional* que, convocada pel Govern espanyol, concedeix un comitè internacional. Aquesta distinció ens esperona a continuar treballant per fer de la nostra universitat una universitat cada vegada millor.

Vosaltres la coneixeu bé i us l'estimeu. La fortuna de la nostra universitat depèn, en bona mesura, de vosaltres. La reputació de les universitats depèn clarament dels seus antics alumnes, dels llocs de responsabilitat que vosaltres ocupareu en el futur: ministres o consellers de la Generalitat, o presidents –qui ho sap? –, consellers delegats d'alguna de les empreses de l'Ibex 35, directors generals d'alguna ONG, emprenedors: empresaris o professionals d'èxit a Hong Kong o a Sao Paulo, o acadèmics que un dia aconseguiran el premi Nobel. Depèn també de com la recordeu, de com en parleu, de quina sigui la profunditat del vostre sentiment de pertinença, de la força dels llaços que aquí hem teixit. És per això que hem dissenyat el Programa Alumni, per estrènyer els llaços de la nostra comunitat i estendre'ls cap al futur, perquè no oblideu mai que sou antics alumnes de la UPF. I, és clar, donat que vosaltres sou de la UPF, estic segur que sereu antics alumnes *premium*; a la UPF tots els estudiants sou *premium*.

Mireu, durant aquest trimestre s'ha parlat molt dels rànquings d'universitats al món. I, encara que és cert, que a les universitats espanyoles i catalanes els queda un llarg camí per recórrer, voldria dir-vos que a la nostra universitat, jove universitat, no li va malament. És més: en

un dels rànquings més prestigiosos, el del *Times Higher Education*, sortim entre les dues-centes primeres universitats, l'única de l'Estat juntament amb la Universitat de Barcelona. Això es deu fonamentalment a tres coses: la més important és la qualitat de la recerca dels nostres professors i investigadors, però també la internacionalització i la qualitat de la nostra docència de grau i de postgrau. Deixeu-me dir, nogensmenys, que m'he fixat en el pressupost i en la despesa per estudiant de les universitats europees que hi ha en els llocs precedents i posteriors del rànquing i que totes tenen una despesa per estudiant que, com a mínim, dobla la de la UPF.

El finançament de les universitats públiques, com la nostra, prové de tres fonts: la subvenció del Govern (directa, per inversions, o l'obtinguda en convocatòries públiques de recerca), dels preus públics que paguen els estudiants i de les donacions fruit del mecenatge. En aquest moment de crisi econòmica, malgrat que el govern de la universitat malda per mantenir allò que el Govern ens havia promès i continua batallant per millorar els ja molt bons resultats per recerca, caldrà —em temo— equilibrar la primera font reforçant les dues darreres. I aquí ens caldrà el vostre ajut. Les grans universitats del món, les universitats anglosaxones que estan en les primeres posicions en tots els rànquings, totes tenen un finançament molt gran procedent d'allò que els antics alumnes són capaços d'aconseguir per a elles. Ens cal, us ho dic de debò, el vostre compromís per fer que la Universitat sigui més estimada a la nostra societat i en ser més estimada sigui més valorada, més respectada. La societat se l'ha de fer seva. La Universitat Pompeu Fabra és dels barcelonins, dels catalans, i hem d'estar tots disposats a tenir-ne cura, a

mimar-la, com ho fem amb tot allò que ens importa. El que la UPF serà d'aquí a vint anys més depèn, en bona mesura, de vosaltres.

Quan jo vaig estudiar a la universitat, a la Universitat Autònoma de Barcelona, a finals del setanta i començaments dels vuitanta, Barcelona era una ciutat industrial i grisa que tenia moltes dificultats per sortir de la crisi econòmica dels setanta, de la crisi que a vegades es coneix com 'la crisi del petroli', que va acabar destruint el teixit industrial que s'havia iniciat cent anys abans i que va deixar una ciutat desorientada. Una generació, que ara es comença a jubilar, va creure en la ciutat i en el país, des de les institucions públiques i privades, i la ciutat es va refer. Va organitzar els Jocs Olímpics, es va obrir al mar, va recuperar l'antic barri industrial del Poblenou, va tornar a ser la vella i elegant senyora del Mediterrani, una ciutat del comerç i de les arts. Ara cal una altra empenta com aquella, i heu de ser vosaltres els qui la doneu, amb tot el que heu après a les nostres aules, biblioteques i laboratoris. Cal que us arrisqueu i que sigueu ambiciosos. El futur no es dóna, el futur es conquereix. I no us oblideu de la vostra universitat. Aquí podeu tornar sempre que vulgueu, és casa vostra. I que no se'ns obli: que Pal·las Atenea ens sigui propícia!

Moltes gràcies